

Діагностика внутрішньоособистісного конфлікту.

Актуальність: Проблема внутрішньоособистісних конфліктів набуває особливого значення через зростання конфліктогенних чинників сучасного життя. Джерелом їх виникнення виступають закономірні глибинні трансформації ціннісно-нормативних основ суспільства.

Прогнозування конфліктів тісно пов'язане з їх діагностикою та попередженням. Без основного прогнозу можливої конфліктної ситуації їй не можна запобігти. Прогнозування конфлікту — передумова його появи і його попередження. Прогноз — це вказівка з певною вірогідністю місця та часу виникнення конфлікту, який базується на психологічному діагнозі всіх компонентів конфлікту.

Щоб проаналізувати конфлікт, необхідно перш за все проаналізувати:

- сигнали конфлікту, які виявляються в ступені напруження та дискомфорту в колективі (групі), частоту їхньої появи, потенціали їхньої конфліктогенності та вірогідності стимуляції ними конфлікту;
- виявити проблему, які суперечності зумовили її появу, наскільки вона складна, чи є можливість її розв'язати;
- з'ясувати, чи назріла конфліктна ситуація і в якому напрямку вона може розвиватися;
- уточнити склад учасників розгортання конфлікту та їхню готовність до подальшого провокування й поглиблення конфлікту;
- виявити суть інциденту, його особливість, наскільки він спроможний бути детонатором конфлікту.

Таким чином, прогнозування конфлікту потребує аналізу і знань для осмислення структурних компонентів конфлікту, їхніх психологічних особливостей, стану конфліктогенності проблемної ситуації.

Для прогнозування та психодіагностики конфліктів важливо правильно формувати та поставити діагноз самої проблемної ситуації, яка породжує конфлікт. Подальшим кроком у прогнозуванні конфліктів є виявлення тенденцій до зміни проблемної ситуації, розвиток суперечності й, отже, проведення всебічного аналізу. В цьому контексті важливо:

- докласти зусиль, щоб подолати конфліктну ситуацію;
- врахувати, що конфліктна ситуація, як вже зазначалося, завжди виникає до конфлікту;
- здійснити психологічний діагноз саме конфліктної ситуації, де уточнити, виявити адекватність та серйозність її потенціалу, адже саме це дає поштовх, підказує, що робити, як реагувати на різні конфліктні ситуації;
- потрібно виявити і з'ясувати першопричини, через які з'являються інші конфліктогени;
- конфліктну ситуацію бажано формулювати чітко, бо вона є ключовим моментом у прогнозуванні конфліктів.

Конфліктна ситуація – ключовий момент у прогнозуванні конфліктів, це діагноз хвороби під назвою «конфлікт». У випадку необхідності конфліктна ситуація має бути вирішена, щоб уникнути розгортання й ескалації незворотного й неминучого конфлікту.

Використовують певні техніки перед конфліктного зняття конфліктної ситуації. З цією метою бажано:

- з'ясувати наявних і потенційних учасників конфліктних ситуацій;
- проаналізувати мотиви, цілі, здібності, особливості характеру, професійну компетенцію учасників конфліктної ситуації та інцидентів;
- вивчити міжособистісні стосунки учасників конфліктної ситуації, що існували до її виникнення;
- з'ясувати причини конфліктної ситуації й тенденції їх переростання у конфлікт;

- виявити тих, хто бере і не бере участі у конфліктній ситуації, але зацікавлені в її розв'язанні;
- з'ясувати, виявити й уміло використати способи вирішення конфліктної ситуації, адекватні причинам виникнення, які також відповідали б цілям поліпшення міжособистісних стосунків і розвитку колективу.

Профілактика конфліктів – це запобігання їх у широкому розумінні слова. Мета профілактики конфліктів - створення таких умов діяльності і взаємодії людей, які мінімізували б вірогідність деструктивного протиріччя між ними.

Виділяють первинну і вторинну профілактику конфліктів.

При цьому обидва види профілактики і запобігання конфліктам не передбачають необхідність як зовнішніх (організаційних, управлінських), так і внутрішніх або власне психологічних захисних заходів.

Для вивчення конфліктів використовується весь арсенал основних психологічних методів, який включає спостереження, вивчення документів, експертизи, опитування, аналіз результатів діяльності тощо.

Ефективні стратегії подолання внутрішнього особистісного конфлікту спрямовані на "роботу" з самою проблемою, зі змістом виниклого протиріччя і мають своєю метою подолання тих перешкод, які створює дана проблема на шляху можливості самоактуалізації особистості, її самореалізації і повноцінного життя.

Список використаних джерел.

1. Шатнов В. П. Конфликты в нашей жизни и их разрешение. -Минск, 1997.
2. Анцупов А.Я., Малышев А. А. Введение в конфликтологию. — К., 1996.
3. Вахоцька І. О. Конфліктологія. – Умань, 2012
4. Емельянов С. М. Практикум по конфликтологии. — СПб., 2000